

ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับมาตรการปกป้องรายได้เกษตรกร และ องค์การการค้าโลก :
ศึกษารณีกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา

นางสาว นลารัตน์ กรรณรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

ISBN 974-346-939-7

ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**PROBLEMS CONCERNING SAFEGUARD MEASURES UNDER GATT AND WTO :
CASE STUDY OF THE UNITED STATES LAW**

Miss Naparat Kranrattanasuit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws in Laws

Department of Law

Faculty of Law

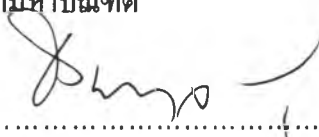
Chulalongkorn University

Academic Year 2000

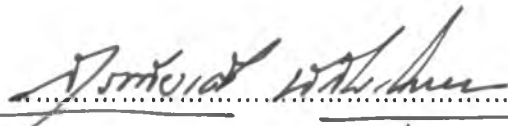
ISBN 974-346-939-7

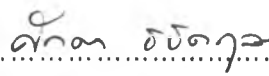
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับมาตรการปกป้องภาษีได้แก่ค่าและองค์การการค้า
โลก : ศึกษากรณีกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา
โดย นางสาว นภารัตน์ กรรณรัตน์สุดร
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดา ชนิตกุล

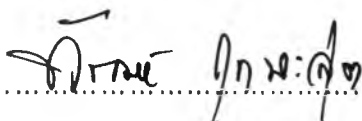
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

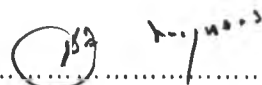

.....คณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ชงทอง จันทร์รางสุ)

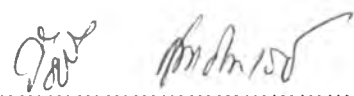
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุรเกียรติ์ เสถียรไทย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดา ชนิตกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทักษิณ ฤกษ์สุด)

.....กรรมการ
(อาจารย์ สกล หาญสุทธีวรินทร์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ วีชัย ชาดาธารงเวช)

นภรัตน์ กรรณรัตนสูตร : ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับมาตรการปกป้องภายใต้แกตต์และองค์
การการค้าโลก : ศึกษากรณีกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา (Problems Concerning
Safeguard Measures under GATT and WTO : Case Study of the United States Law)
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดา ธนิตกุล, 234 หน้า. ISBN 974-346-939-7

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและวิเคราะห์ว่า มาตรการปกป้องตามมาตรา 19
ภายใต้ GATT 1947 และ ความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการ
ปกป้องอุตสาหกรรมภายในของประเทศผู้นำเข้าที่ได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงจากการนำเข้าที่
เพิ่มขึ้นสูงนั้น จะมีช่องโหว่ที่ทำให้ประเทศสหรัฐอเมริกาสามารถใช้มาตรการปกป้องในเชิงบิด
เบือนทางการค้าได้หรือไม่

จากการศึกษาพบว่า มาตรการปกป้องภายใต้ GATT 1947 และ ความตกลงว่าด้วยมาตรการ
ปกป้องภายใต้ WTO มีช่องโหว่ที่ทำให้ประเทศสหรัฐอเมริกาสามารถใช้มาตรการในเชิงบิดเบือน
ทางการค้าได้

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2543

ลายมือชื่อนิติศ.....*นภรัตน์ กรรณรัตนสูตร*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*ศักดา ธนิตกุล*.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....*ทิพย์*.....

NAPARAT KRANRATTANASUIT : PROBLEMS CONCERNING SAFEGUARD MEASURES UNDER GATT AND WTO : CASE STUDY OF THE UNITED STATES LAW. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. SAKDA THANITKUL, Ph.D. 234 pp. ISBN 974-346-939-7

The Objective of this thesis is to study and analyze whether or not the safeguard measures under Article XIX of the GATT 1947 and Agreement on Safeguards of WTO, intended to prevent serious injury of domestic producers caused by increasing foreign imports, have any loopholes that allow the United States to abuse the safeguard measures.

The research findings reveal that there are actually a number of loopholes in the safeguard measures under study that would enable the United States to abuse the safeguard measures for its own benefits.

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2543

ลายมือชื่อนิติศ..... *วิมลรัตน์ นวรัตน์*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *วิมลรัตน์ นวรัตน์*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... *วิมลรัตน์*

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดา ธนิกกุล ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้แก่ผู้เขียน พร้อมทั้งที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ ตลอดจนให้การสนับสนุนและความช่วยเหลือต่าง ๆ แก่ผู้เขียนตลอดมา ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทักษมัย อุภยะบุตร ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมให้แก่ผู้เขียน รวมทั้งที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ ตลอดจนให้การสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดมา ขอขอบพระคุณในความกรุณาของ ดร. ขจิต สุขุม ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้ความกระจ่างเกี่ยวกับถ้อยคำภาษาที่ใช้ในมาตรา 19 ภายใต้เกณฑ์และองค์การการค้าโลก ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดมา และขอขอบพระคุณ Gabrielle Marceau ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ให้แก่ผู้เขียนในช่วงเวลาที่ท่านสุขภาพ ไม่แข็งแรง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สุรเกียรติ์ เสถียรไทย ที่กรุณารับเป็นประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้แก่ผู้เขียนในช่วงเวลาอันวิกฤต พร้อมทั้งที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ ตลอดจนให้การสนับสนุนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบพระคุณ อาจารย์ สกล หาญสุทธิวารินทร์ และอาจารย์ วัชร ธาราธำรงเวช ที่กรุณารับเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้แก่ผู้เขียน พร้อมทั้งที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ และขอขอบพระคุณ ดร. ปัญชลี วาสนสมสิทธิ์ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้ความกระจ่างเกี่ยวกับถ้อยคำภาษาที่ใช้ในกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา

ขอขอบพระคุณรุ่นพี่ที่ผู้เขียนให้ความเคารพ คุณพรพิมล ชินพัฒน์วานิช ที่ได้กรุณาให้ความกระจ่างเกี่ยวกับถ้อยคำภาษาที่ใช้ในคดี Wheat Gluten พร้อมทั้งให้กำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดมา

ขอขอบพระคุณ พี่ประเสริฐ พี่วุฒิชัย มณีทัย (อัน) พรทิพย์ (ทิพย์) พรรณทิพา (ดาว) ผาณิต (จอย) สุพรรณิการ์ (ฝ่าย) รุ่นพี่และเพื่อน ๆ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ช่วยเหลือและคอยให้กำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดมา ขอขอบพระคุณ ทศนีย์ (มัย) และ กฤตติกา (กิฟท์) พร (น้องพร) เพื่อน ๆ และรุ่นน้องจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่คอยให้ความช่วยเหลือและกำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดมา และขอขอบพระคุณ รุจิภาส (เต๋ย) เพื่อนจากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ที่ให้ความช่วยเหลือในการค้นหาข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาผู้เป็นที่รักและเคารพของผู้เขียน คุณกิตติชัย และ คุณเป็ยรัตน์ ภรรยาคนสุดรัก ผู้เป็นต้นแบบที่ดีของความมุ่งมั่น ขยัน อดทน ให้แก่ผู้เขียน และขอขอบพระคุณพี่ชายและพี่สาวอันเป็นที่รักยิ่งของผู้เขียน คุณธนาวัฒน์ ภรรยาคนสุดรัก คุณศิริลักษณ์ คุณพนิชกิจ คุณเสาวลักษณ์ พี่เชษฐพงศ์พันธุ์ คุณหัตติ กมลรุจิเรข คุณอังคณา และคุณพศุทธิ์ ภรรยาคนสุดรัก ผู้เลี้ยงดูอบรม สั่งสอน ตลอดจนเป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนการศึกษาแก่ผู้เขียนตลอดมาตั้งแต่สูญเสียนุภาพอันเป็นที่รักยิ่งไป ท้ายที่สุด ขอขอบพระคุณเป็นพิเศษสำหรับพี่สาวอันเป็นที่รักยิ่งอีกหนึ่งคน คุณศุภลักษณ์ ภรรยาคนสุดรัก ผู้อยู่เคียงข้างผู้เขียนทุกสถานการณ์ พร้อมทั้งคอยให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือผู้เขียนตลอดมา และที่สำคัญได้ช่วยเหลือผู้เขียนในการพิมพ์แผนผังกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีประโยชน์อยู่บ้าง ผู้เขียนขออุทิศความดีนี้ให้แก่บิดามารดา ญาติ พี่น้องทุกคนในตระกูลภรรยาคนสุดรัก และคุณอาจารย์ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เขียน และหากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับและขออภัยมา ณ ที่นี้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย.....	9
3. สมมติฐานของการศึกษาวิจัย.....	9
4. ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	9
5. วิธีการศึกษาวิจัย.....	10
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2. แนวความคิดเกี่ยวกับมาตรการปกป้อง.....	11
2.1 มาตรการปกป้องภายใต้ GATT 1947.....	11
2.1.1 ความเป็นมาของมาตรการปกป้อง.....	11
2.1.2 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้มาตรการปกป้อง.....	14
ก) ปริมาณการนำเข้าของสินค้าประเภทใดประเภทหนึ่งมีจำนวนพุ่งขึ้นสูง.....	16
ข) ปริมาณการนำเข้าที่พุ่งขึ้นสูงนั้นเป็นผลมาจากสถานการณ์ที่ไม่อาจคาดเห็น ได้ และเป็นผลมาจากการปฏิบัติตามพันธกรณีของ GATT.....	17
ค) ปริมาณการนำเข้าที่พุ่งขึ้นสูงต้องก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อ อุตสาหกรรมภายในประเทศ.....	18
2.1.3 ลักษณะการใช้มาตรการปกป้อง.....	22
ก) การเพิ่มอัตราภาษีศุลกากร.....	23
ข) มาตรการจำกัดปริมาณการนำเข้าสินค้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายอย่าง ร้ายแรง.....	24
2.2 มาตรการปกป้องตามความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO.....	24

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

2.	แนวความคิดเกี่ยวกับมาตรการปกป้อง (ต่อ)	
2.2.1	ความเป็นมาของการเจรจาการค้าหลายฝ่าย.....	25
2.2.2	หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้มาตรการปกป้อง.....	27
1)	ปริมาณการนำเข้าพุ่งขึ้นสูง ไม่ว่าจะในเชิงปริมาณที่แท้จริง หรือ โดยเปรียบเทียบกับการผลิตภายในประเทศ.....	27
2)	ปริมาณการนำเข้าที่พุ่งขึ้นสูงนั้น ก่อให้เกิด หรือคุกคามที่จะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศผู้นำเข้า ซึ่งผลิตสินค้าชนิดเดียวกัน หรือสินค้าที่แข่งขันโดยตรงกับสินค้าผู้นำเข้า.....	27
2.2.3	ลักษณะการใช้มาตรการปกป้อง.....	28
ก)	มาตรการปกป้องทั่วไป.....	28
	-มาตรการทางภาษี	
	-การจำกัดปริมาณการนำเข้า	
	-การจัดสรรปริมาณการนำเข้า	
ข)	มาตรการปกป้องชั่วคราว.....	28
2.3	ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับมาตรการปกป้องภายใต้ GATT 1947 และมาตรการปกป้องตามความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO.....	28
ก)	การใช้มาตรการนอกกฎเกณฑ์ของ GATT หรือ Grey Area Measures.....	29
ข)	หลักปฏิบัติอย่างชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (The Most Favored Nation Treatment) และการเลือกใช้ (Selectivity).....	36
ค)	การชดเชยค่าเสียหายและสิทธิตอบโต้ (Compensation and Retaliation Rights).....	41
ง)	การปรับตัวทางโครงสร้าง (Structural Adjustment).....	45
จ)	กฎเกณฑ์พิเศษสำหรับประเทศกำลังพัฒนา (Special Rules for Developing Countries).....	49
ฉ)	บรรทัดฐานในการพิสูจน์ความเสียหาย (Injury Criteria).....	52
ช)	ข้อกำหนดเกี่ยวกับการแจ้งข้อมูลและการปรึกษาหารือ (Notification and Consultation Requirements).....	56
ซ)	กลไกในการติดตามตรวจสอบ (Adoption of a Surveillance Mechanism).....	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

2.	แนวความคิดเกี่ยวกับมาตรการปกป้อง (ต่อ)	
2.4	ประเด็นปัญหาเฉพาะของมาตรการปกป้องตามความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO.....	62
ก)	การใช้มาตรการปกป้องในลักษณะชั่วคราว (Temporary Nature) และการลดระดับการใช้มาตรการปกป้อง (Degressivity).....	62
ข)	รูปแบบของการบรรเทาความเสียหาย (Form of Relief).....	65
ค)	ความโปร่งใส (Transparency).....	67
ง)	ขอบเขตการใช้มาตรการปกป้อง (Coverage).....	71
2.5	ความแตกต่างระหว่างมาตรการปกป้องภายใต้ GATT 1947 กับมาตรการปกป้องตามความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO.....	74
3.	หลักเกณฑ์และลักษณะการใช้มาตรการปกป้องในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	89
3.1	ความเป็นมาของมาตรการปกป้องในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	89
3.2	หลักกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการปกป้องของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	93
3.2.1	The Trade Act of 1974.....	94
ก)	มาตรา 201 ว่าด้วยเรื่องกระบวนการพิจารณาตัดสินของคณะกรรมการการค้าระหว่างประเทศ.....	95
ข)	มาตรา 202 ว่าด้วยเรื่องการค้าเงินการของประธานาธิบดีหลังจากได้รับรายงานผลการไต่สวนจากคณะกรรมการการค้าระหว่างประเทศ.....	100
ค)	มาตรา 203 ว่าด้วยเรื่องการบรรเทาความเสียหายให้แก่อุตสาหกรรมภายในประเทศ.....	103
3.2.2	The Trade Act of 1974 (ฉบับแก้ไขปี ค.ศ. 1994).....	107
ก)	มาตรา 201 ว่าด้วยเรื่องการค้าเงินการเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่อุตสาหกรรมภายในประเทศในการปรับตัวให้เข้ากับการแข่งขันกับสินค้านำเข้า.....	107
ข)	มาตรา 202 ว่าด้วยเรื่องการค้าเงินการ การพิจารณาตัดสิน และการเสนอของคณะกรรมการการค้าระหว่างประเทศ.....	110
ค)	มาตรา 203 ว่าด้วยเรื่องการค้าเงินการของประธานาธิบดีหลังจากการพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับความเสียหายอย่างร้ายแรง.....	124

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

3. หลักเกณฑ์และลักษณะการใช้มาตรการปกป้องในประเทศสหรัฐอเมริกา (ต่อ)
 - ง) มาตรา 204 ว่าด้วยเรื่องการตรวจสอบ การเปลี่ยนแปลงแก้ไข และการสิ้นสุดการบรรเทาความเสียหาย.....130
4. บทวิเคราะห์ข้อบกพร่องของมาตรการปกป้องภายใต้ GATT 1947 และความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้อง : ศึกษากรณีมาตรการปกป้องของประเทศสหรัฐอเมริกา.....135
 1. ประเด็นเรื่อง “บรรทัดฐานในการพิสูจน์ความเสียหาย”.....137
 - 1.1) บรรทัดฐานในการพิสูจน์ความเสียหายของมาตรการปกป้องภายใต้ GATT 1947
กับ The Trade Act of 1974.....137
 - 1.2) บรรทัดฐานในการพิสูจน์ความเสียหายตามความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO กับ The Trade Act of 1974 (ฉบับแก้ไขปี ค.ศ. 1994).....152
 2. ประเด็นเรื่อง “ข้อกำหนดเกี่ยวกับการแจ้งข้อมูลและการปรึกษาหารือ”.....173
 - 2.1) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการแจ้งข้อมูลและการปรึกษาหารือของมาตรการปกป้องภายใต้ GATT 1947 กับ The Trade Act of 1974.....173
 - 2.2) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการแจ้งข้อมูลและการปรึกษาหารือตามความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO กับ The Trade Act of 1974 (ฉบับแก้ไขปี ค.ศ. 1994).....176
3. ประเด็นเรื่อง “การใช้มาตรการปกป้องในลักษณะชั่วคราวและการลดระดับการใช้มาตรการ”.....182
 - 3.1) การใช้มาตรการปกป้องในลักษณะชั่วคราวและการลดระดับการใช้มาตรการของมาตรการปกป้องภายใต้ GATT 1947 กับ The Trade Act of 1974... 183
 - 3.2) การใช้มาตรการปกป้องในลักษณะชั่วคราวและการลดระดับการใช้มาตรการตามความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO กับ The Trade Act of 1974 (ฉบับแก้ไขปี ค.ศ. 1994).....185
4. ประเด็นเรื่อง “ขอบเขตการใช้มาตรการปกป้อง”.....190
 - 4.1) ขอบเขตการใช้มาตรการปกป้องของมาตรการปกป้องภายใต้ GATT 1947
กับ The Trade Act of 1974.....190
 - 4.2) ขอบเขตการใช้มาตรการปกป้องตามความตกลงว่าด้วยมาตรการปกป้องภายใต้ WTO กับ The Trade Act of 1974 (ฉบับแก้ไขปี ค.ศ. 1994).....196

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

5. บทวิเคราะห์.....	205
รายการอ้างอิง.....	212
ภาคผนวก.....	220
ประวัติผู้วิจัย.....	234